

ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ

นรากร นันทไตรภพ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

แรงงานเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้สร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต และสิทธิประโยชน์ผู้ประกันตนผ่านระบบประกันสังคมตามมาตราต่าง ๆ ให้กับแรงงาน แบ่งออกเป็น 1. ผู้ประกันตนกรณีเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ มาตรา 33 2. ผู้ประกันตนกรณีสมัครใจ มาตรา 39 (เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33) และ 3. ผู้ประกันตนกรณีผู้ประกอบการอาชีพอิสระ มาตรา 40 โดยมีกองทุนประกันสังคมให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกันตนด้วยสิทธิประโยชน์ 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน เพื่อเป็นหลักประกันที่สร้างความมั่นคงในชีวิต ของลูกจ้างและแรงงานไทย (อโนทัย พุทธาริ ญัฐิกานต์ วรสง่าศิลป์ และพรสวรรค์ รักเป็นธรรม, 2564) อย่างไรก็ตาม มีการคาดการณ์ว่ากองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพอาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลาย ในอนาคต เนื่องจากสัดส่วนการจ่ายเงินบำนาญชราภาพมากกว่าการเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), 2557)

ทั้งนี้ นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ มีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นความเสี่ยงของกองทุนประกันสังคมที่อาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลาย เช่น กองทุนประกันสังคมมีโอกาสล้มละลายได้ เพราะกองทุนประกันสังคมมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (กองทุนประกันสังคมเสี่ยงเจ๊ง!? เงินหายจากระบบ 2 แสนล้าน แกรมรัฐยังค้างสมทบอีก 8 หมื่นล้าน, 2567) ทำให้อาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลายใน 30 ปี (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), 2557) รวมถึงองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ คาดการณ์ว่ากองทุนประกันสังคมอาจขาดสภาพคล่องหรือล้มละลายได้ในปี พ.ศ. 2597 เพราะกองทุนประกันสังคมมีรายจ่ายเงินบำนาญจำนวนมาก เนื่องจากประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความเสี่ยงที่กองทุนประกันสังคมจะล้มละลายหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย แต่ปัจจัยที่มีความเสี่ยงล้มละลายมากที่สุด คือ เงินกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ (กองทุนประกันสังคม เสี่ยงล้มละลายในอีก 30 ปี จริงหรือไม่? เคลียร์ให้ชัด, 2566) เป็นต้น

ดังนั้น จากความกังวลว่ากองทุนประกันสังคมจะเข้าสู่ภาวะล้มละลาย จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องหาแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพจะล้มละลาย ในอนาคต ซึ่งเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำบทความนี้เพื่อนำเสนอแนวทางในการสร้างความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ มีรายละเอียดดังนี้ 1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม 2. นิยาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม และการประกันสังคมกรณีชราภาพ 3. การบริหารจัดการและจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน 4. การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน 5. สถานะกองทุนประกันสังคม 6. บทสรุป

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม

การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของประเทศไทย พบว่า กองทุนประกันสังคมเริ่มจ่ายเงินบำนาญชราภาพแก่ผู้ประกันตนกรณีชราภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป โดยวิเคราะห์สถานการณ์ออกเป็น 4 รูปแบบ (วิณา ฉายศิลป์รุ่งเรือง, 2541) สรุปสาระสำคัญ คือ

รูปแบบที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง และอายุเกษียณ 55 ปี พบว่า รายจ่ายกองทุนเริ่มไม่สมดุลกับรายรับในปี พ.ศ. 2599 มีเงินสะสมสำรองจ่ายบำนาญได้จนถึงปี พ.ศ. 2608 และติดลบในปี พ.ศ. 2609 กล่าวคือ กองทุนอยู่รอดได้ 67 ปี (นับจากปี พ.ศ. 2541 ที่สำนักงานประกันสังคมเริ่มบังคับใช้กรณีชราภาพ)

รูปแบบที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจถดถอย และอายุเกษียณ 55 ปี พบว่า รายจ่ายของกองทุนเริ่มไม่สมดุลกับรายรับทำให้มีรายจ่ายสูงกว่ารายรับในปี พ.ศ. 2579 มีเงินสะสมสำรองจ่ายบำนาญได้จนถึงปี พ.ศ. 2585 และติดลบในปี พ.ศ. 2586 กล่าวคือ กองทุนอยู่รอดได้ 44 ปี

รูปแบบที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และอายุเกษียณ 55 ปี พบว่า รายจ่ายกองทุนเริ่มไม่สมดุลกับรายรับในปี พ.ศ. 2576 มีเงินสะสมสำรองจ่ายบำนาญได้จนถึงปี พ.ศ. 2482 และเริ่มติดลบในปี พ.ศ. 2483 กล่าวคือ กองทุนอยู่รอดได้ 40 ปี

รูปแบบที่ 4 ภาวะเศรษฐกิจฟื้นฟู และอายุเกษียณ 55 ปี พบว่า รายจ่ายของกองทุนเริ่มไม่สมดุลกับรายรับในปี พ.ศ. 2582 มีเงินสะสมสำรองจ่ายบำนาญได้จนถึงปี พ.ศ. 2599 และติดลบในปี พ.ศ. 2590 กล่าวคือ กองทุนอยู่รอดได้ 48 ปี (วิณา ฉายศิลป์รุ่งเรือง, 2541)

อีกทั้งการศึกษาเกี่ยวกับกองทุนชราภาพในระบบกองทุนประกันสังคมไทย พบว่า เงินกองทุนประกันสังคมจะถูกใช้หมดในปี พ.ศ. 2582 โดยมีข้อเสนอแนะให้กองทุนประกันสังคมพิจารณากำหนดอัตราเงินสมทบและผลประโยชน์ทดแทนที่เหมาะสมโดยยึดหลักทฤษฎีระบบการเงินประกันสังคม รวมถึงการทบทวนรูปแบบโครงการบำนาญในระบบประกันสังคมให้เหมาะสมกับโครงสร้างอายุแรงงานไทยและบริบทของสังคมไทย (เอี่ยมพร พิชัยสนธิ, 2554)

ตลอดจนการศึกษาระบบประกันสังคมของไทย มีการคาดการณ์ว่ากองทุนประกันสังคมอาจล้มละลายจากการจ่ายเงินกรณีบำนาญชราภาพในอนาคต เนื่องจากสาเหตุ 3 ประการ (ภัทชา ด้วงกลัด, 2555) โดยสรุปสาระสำคัญ คือ

1. อัตราการจ่ายสมทบของผู้ประกันตนและนายจ้างในปัจจุบันต่ำเกินไป เนื่องจากผู้ประกันตนและนายจ้างต้องจ่ายเงินสมทบเพื่อประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรและกรณีชราภาพ ร้อยละ 3 ของค่าจ้าง โดยมีกรอบเพดานค่าจ้างสูงสุดที่ 15,000 บาทต่อเดือน ซึ่งถือเป็นจำนวนเงินที่น้อยเมื่อเทียบกับเงินบำนาญที่จะได้รับซึ่งอยู่ที่ระหว่างร้อยละ 20-40 ของค่าจ้างต่อเดือนเฉลี่ย 5 ปีสุดท้าย

2. ระบบการจ่ายบำนาญของกองทุนประกันสังคมเป็นแบบ Defined Benefit เป็นการจ่ายเงินบำนาญเป็นจำนวนเงินคงที่หรือเป็นสัดส่วนกับรายได้ของผู้เกษียณอายุ ในขณะที่ทำงานอยู่โดยไม่ได้คำนึงถึงจำนวนเงินที่จ่ายสมทบเข้ากองทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของเงินกองทุน

3. โครงสร้างประชากรไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ การเข้าสู่สังคมสูงอายุมีผลต่อกองทุนประกันสังคม คือ 1) ภาระทางการเงินในการจ่ายเงินบำนาญและบำนาญผู้ประกันตนตามเงื่อนไข

ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในอนาคตจะเพิ่มสูงขึ้น 2) รายได้จากเงินสมทบของผู้ประกันตนจะลดลงในอนาคต เนื่องจากประชากรวัยแรงงานลดลง (ภัทษา ด้วงกลัด, 2555)

อีกทั้งการศึกษาเปรียบเทียบระบบประกันสังคมราชอาณาจักรเดนมาร์ก ราชอาณาจักรเบลเยียม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับประเทศไทย ในกรณีชราภาพ พบว่า กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพมีแนวโน้มจะขาดความยั่งยืนใน ปี พ.ศ. 2587 เนื่องจากจากสาเหตุ 3 ประการ คือ 1. ความเสี่ยงของการกำหนดอายุเกษียณต่ำ 2. อัตราเงินสมทบต่ำและระยะเวลาจ่ายเงินสมทบสั้นจึงเป็นภาระของกองทุนชราภาพในอนาคต 3. อัตราบำนาญไม่สัมพันธ์กับค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจเป็นความเสี่ยงด้านภาวะเงินเฟ้อ (เพ็ญศรี ไตรรัตน์, 2558)

นอกจากนี้ การศึกษาทางออกของประกันสังคมเพื่อลูกหลานไทยในอนาคต สรุปสาระสำคัญคือ ปัญหาความไม่เพียงพอของเงินกองทุนประกันสังคม มีสาเหตุมาจาก 1. เพดานค่าจ้างการจ่ายเงินสมทบไม่ได้ถูกปรับมาเป็นเวลานาน 2. อัตราเงินสมทบที่จัดเก็บอยู่ในระดับที่ต่ำเกินไป และ 3. อายุผู้มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพต่ำเกินไป ซึ่งปัญหาของกองทุนประกันสังคมเปรียบเสมือนระเบิดเวลาที่ปะทุในอีกไม่ถึง 10 ปีข้างหน้า ทำให้การปรับเพดานค่าจ้าง อัตราเงินสมทบ และอายุเกษียณ ในช่วงเวลาที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญ (อโนทัย พุทธาริ, ณิชฎีกานต์ วรสง่าศิลป์ และพรสวรรค์ รักเป็นธรรม, 2564)

ดังนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุนประกันสังคม พบว่า กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ มีแนวโน้มเผชิญกับความเสี่ยงของความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม จึงจำเป็นต้องนำเสนอแนวทางในการสร้างความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมในอนาคต

2. นิยาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม และการประกันสังคมกรณีชราภาพ

2.1 แนวคิดกองทุนประกันสังคม

การประกันสังคม คือ การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตายสงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในโลกส่วนใหญ่ นำระบบประกันสังคมไปใช้ในการให้หลักประกันชีวิตแก่ประชาชนของตนตั้งแต่เกิดจนตาย (สำนักงานประกันสังคม, 2562)

โดยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 46 ได้กำหนดให้รัฐบาล นายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมฝ่ายละเท่า ๆ กัน ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากรัฐบาลจะนำมารวมเข้าเป็นกองทุนเรียกว่า “กองทุนประกันสังคม” เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้ประกันตนหรือลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อต้องประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือ ตาย ซึ่งมีขึ้นเนื่องจากการทำงาน รวมทั้งกรณีการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการประกันการว่างงาน โดยลูกจ้างผู้ประสบเหตุหรือได้รับความเดือดร้อนจากเหตุดังกล่าว จะมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือ หรือประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมดังกล่าวได้ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยที่การประกันสังคมไม่เพียงแต่เป็นหลักประกันเฉพาะในหมู่ลูกจ้างเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระสมัครใจเข้าร่วมประกันตนได้ด้วย ซึ่งผู้ประกันตนพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แบ่งออกเป็น 3 กรณี คือ

1. ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 คือ ลูกจ้างผู้ซึ่งทำงานให้กับนายจ้างที่อยู่ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป

2. ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 คือ ผู้ประกันตนโดยสมัครใจโดยต้องเป็นบุคคลที่เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 จ่ายเงินสมทบก่อนออกจากงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน และต่อมาได้สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง แต่ประสงค์จะรักษาสิทธิประกันสังคม โดยได้แสดงความจำนงต่อสำนักงานประกันสังคมตามระเบียบสำนักงานประกันสังคมว่าด้วยการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

3. ผู้ประกันตนตามมาตรา 40 คือ บุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพอิสระหรือแรงงานนอกระบบซึ่งไม่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 หรือผู้ประกันตนมาตรา 39 (ศูนย์วิจัยแรงงานแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

2.2 แนวคิดการประกันสังคมกรณีชราภาพ

ประกันสังคมให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนทั้งประเทศหรือใช้เฉพาะบางส่วนของกำลังแรงงาน โดยกำหนดขอบเขตความคุ้มครองตามปัจจัยประกอบด้วย ประเภทของระบบประกันสังคม อายุ ระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ (เพ็ญศรี ไตรรัตน์, 2558) สำหรับการให้ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเป็นหลักประกัน เช่นเดียวกับการให้ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร ทูพลาภและตาย โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในกรณีชราภาพ 2 ประการ คือ

1) แนวคิดขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ในเรื่องหลักการของการสงเคราะห์ คือ สังคมมีหน้าที่เพียงจัดให้ผู้สูงอายุทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในมาตรฐานขั้นต่ำเท่าที่สังคมจะยอมรับได้เท่านั้น ซึ่งมีที่มาของแหล่งเงินทุนเพื่อจ่ายประโยชน์ทดแทนจากเงินภาษี

2) แนวคิดขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ในเรื่องหลักการประกันสังคมเป็นการจัดระบบเพื่อให้ผู้เข้าสู่วัยชราสามารถดำรงชีวิตในระดับมาตรฐานที่ไม่แตกต่างจากช่วงก่อนที่จะกลายเป็นผู้ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากครบอายุเกษียณ ผู้ที่จะได้รับประโยชน์ทดแทน กรณีนี้ต้องจ่ายเงินสมทบตามอัตราค่าจ้างในช่วงที่ยังทำงานอยู่ โดยประโยชน์ทดแทนขึ้นอยู่กับจำนวนและระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบ (เพ็ญศรี ไตรรัตน์, 2558)

3. การบริหารจัดการและจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

3.1 การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคมเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารการประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน เพื่อให้แรงงานมีหลักประกันการดำรงชีวิตที่มั่นคง ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญต่อประเทศ และมีโอกาสเผชิญกับความเสี่ยงที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ (สำนักงานประกันสังคม, 2566)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหายลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับองค์กรยอมรับได้ (สำนักงานประกันสังคม, 2566)

ประเภทของความเสี่ง

ความเสี่ยงเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตหรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (สำนักงานประกันสังคม, 2566)

1) ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์แผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

2) ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องได้ หรือนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณการเงิน และการควบคุมรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกินความจำเป็น เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และทางการเงิน

4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน โดยครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและบุคลากรในการปฏิบัติงานว่ามีระบบควบคุม ตรวจสอบดีเพียงใด เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ระบบขององค์กร กระบวนการทำงาน เทคโนโลยี บุคลากร และข้อมูลข่าวสาร (สำนักงานประกันสังคม, 2566)

3.2 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคมได้กำหนดแนวนโยบายในการบริหารความเสี่ยงต่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนี้

1) ให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 และหลักการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)

2) ให้มีคณะทำงานบริหารความเสี่ยงสำนักงานประกันสังคม ปฏิบัติหน้าที่วิเคราะห์แผนงานและกำกับดูแลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง รวมถึงการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กร

3) ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร และมีการติดตาม ประเมินผล และสอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบบริหารความเสี่ยงเพื่อการบริหารจัดการที่ดี และการใช้ข้อมูลความเสี่ยงร่วมกับการบริหารแผนยุทธศาสตร์ และการบริหารงานในระดับต่าง ๆ

5) ให้มีการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและแนวทางการบริหารความเสี่ยงแก่ผู้บริหารและปฏิบัติงาน และปลูกฝังให้บุคลากรทุกระดับได้ตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติ จนเกิดวัฒนธรรมการทำงานที่มีการบริหารความเสี่ยงที่ดี

3.3 แนวทางการดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคมเพื่อจัดการความเสี่ยงจากการล้มละลาย

จากการคาดการณ์ว่ากองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพอาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลายในอนาคต เนื่องจากสัดส่วนการจ่ายเงินบำนาญชราภาพมากกว่าการเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม โดยสำนักงานประกันสังคมได้นำเงินกองทุนประกันสังคมไปลงทุนในกองทุนที่มีความมั่นคงสูง ซึ่งได้ลงทุนผ่านบริษัทตัวแทนในประเทศสิงคโปร์ด้วยเงินลงทุน 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการลงทุนปี พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมามีผลประกอบการอยู่ที่ร้อยละ 4.79 ในเป้าหมายการลงทุนร้อยละ 4 ดังนั้น ถือเป็นตัวเลขที่น่าพึงพอใจ แต่การที่จะบริหารกองทุนประกันสังคมให้มีความยั่งยืนและหลุดออกจากการคาดการณ์ที่ระบุว่าหากไม่มีการปรับเปลี่ยนการบริหารกองทุนหรือเพิ่มมาตรการใด ๆ ภายใน 30 ปีข้างหน้าหรือในปี พ.ศ. 2597 กองทุนประกันสังคมจะเข้าสู่ภาวะล้มละลายนั้น (จ่อยายเพดานจ่ายเงินสมทบประกันสังคม เป็น 17,500 - 20,000 เกษียณอายุที่ 65 ปี, 2567) สำนักงานประกันสังคมจึงมีแนวคิดในการบริหารกองทุนโดยเฉพาะการลงทุนในกองทุนต่าง ๆ ให้มีผลตอบแทนมากกว่าเป้าหมายเดิม โดยผลตอบแทนจะต้องได้อย่างน้อยร้อยละ 5 ประกอบกับการทำมาตรการอื่น ๆ ได้แก่

1. การขยายเพดานการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน จากเดิมเพดานการจ่ายเงินสมทบจะคิดจากเงินเดือน 15,000 บาท ก็จะต้องขยายเพดานไปที่ 17,500 บาทไปจนถึง 20,000 บาท
2. การขยายอายุเกษียณของผู้ประกันตนจากเดิมที่ 55 ปี ขยับไปที่ 60 ปีไปจนถึง 65 ปี
3. การเพิ่มจำนวนผู้ประกันตนในมาตรา 33 และมาตรา 39 โดยเฉพาะผู้ประกันตนมาตรา 40 ที่เป็นแรงงานอิสระ ซึ่งมีผู้ประกันตนประมาณ 11 ล้านคน ซึ่งจะต้องจูงใจให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระเข้ามาสู่มาตรา 40 ให้ได้จำนวนใกล้เคียง 25 ล้านคนให้มากที่สุด

โดยที่ตามระเบียบพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 กำหนดว่าการนำเงินกองทุนไปลงทุนนั้นจะต้องแบ่งสัดส่วนเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำร้อยละ 60 เช่น ฝากธนาคารของรัฐ การซื้อพันธบัตร และลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงร้อยละ 40 โดยที่ผ่านมาประกันสังคมลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงประมาณร้อยละ 25 ซึ่งยังไม่เต็มเพดานร้อยละ 40 จึงเชื่อมั่นว่าหากมีการลงทุนอย่างเต็มเพดานก็จะเป็นการขยายโอกาสให้มีการสร้างผลตอบแทนที่มากขึ้น เป็นต้น (จ่อยายเพดานจ่ายเงินสมทบประกันสังคม เป็น 17,500-20,000 เกษียณอายุที่ 65 ปี, 2567)

ทั้งนี้ แนวคิดของสำนักงานประกันสังคมในการบริหารกองทุนโดยเฉพาะการลงทุนในกองทุนต่าง ๆ ให้มีผลตอบแทนมากกว่าเป้าหมายเดิม สอดคล้องกับผลการศึกษาทางออกของประกันสังคมเพื่อลูกหลานไทยในอนาคต ที่เสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม กล่าวเฉพาะกรณีชราภาพ ดังนี้ 1. ทำการปรับเพดานค่าจ้าง โดยยกเลิกการกำหนดเพดานค่าจ้างสูงสุดและให้มีการปรับเพดานค่าจ้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี 2. ปรับขึ้นอัตราเงินสมทบในกรณีชราภาพ โดยเป็นการปรับแบบขั้นบันได กล่าวคือกำหนดให้เพิ่มขึ้นร้อยละ

2.5 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 และ 3. ขยายอายุเกษียณที่ 60 ปี ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับกองทุนประกันสังคม (อโนทัย พุทธาธิ, ญัฐิกานต์ วรสง่าศิลป์ และพรสวรรค์ รักเป็นธรรม, 2564)

3.4 การดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคมเก็บเงินสมทบกรณีชราภาพ เพื่อเป็นเงินสะสมสำหรับสมาชิกประกันสังคมเมื่อถึงวันเกษียณอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 29 เมษายน 2565 โดยมีเงื่อนไข กรณีบำนาญชราภาพ ดังนี้

กรณีผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบครบ 180 เดือน หรือ 15 ปีขึ้นไป จะได้รับเป็นบำนาญรายเดือนไปตลอดชีวิต โดยจ่ายให้อัตราร้อยละ 20 ของฐานค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย (ซึ่งค่าจ้างเฉลี่ยไม่เกิน 15,000 บาท) ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

กรณีผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน จะปรับเพิ่มอัตราเงินบำนาญชราภาพ จากอัตราร้อยละ 20 เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.5 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก 12 เดือน (สองเงื่อนไข-สิทธิ “บำนาญชราภาพ” ประกันสังคมล่าสุด, 2567)

ตัวอย่างการคำนวณ หากผู้ประกันตนทำงานได้รับเงินค่าจ้างเดือนละ 15,000 บาท มาตลอด และส่งเงินสมทบมาแล้ว 20 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ สามารถขอรับเงินบำนาญชราภาพได้ โดยมีวิธีคำนวณเงินบำนาญชราภาพ เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้ประกันตนส่งเงินสมทบครบ 180 เดือน (15 ปี) จะได้อัตราเงินบำนาญร้อยละ 20

ส่วนที่ 2 และในปีที่ 16-ปีที่ 20 (5 ปี) จะได้รับอัตราเงินบำนาญ เพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อปี

รวมอัตราเงินบำนาญ 20 ปี จะได้อัตรา ร้อยละ 20+ร้อยละ 7.5=27.5 เปอร์เซ็นต์

ดังนั้น ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญรายเดือนร้อยละ 27.5 ของ 15,000 บาท คือ 4,125 บาทต่อเดือนตลอดชีวิต

ในกรณีผู้ประกันตนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพเสียชีวิตภายใน 5 ปี นับแต่เดือนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพ ทายาทผู้มีสิทธิจะได้รับเงินบำนาญชราภาพตามจำนวนเดือนที่เหลือ หลังจากผู้รับบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายจนครบ 60 เดือน (สำนักงานประกันสังคม, 2567) โดยความแตกต่างของมาตรา 33 และมาตรา 39 คือ ฐานเงินเดือนที่ใช้ในการคำนวณ การยื่นรับสิทธิกรณีชราภาพผู้ประกันตนมาตรา 33 ใช้ฐานเงินเดือนตามฐานที่มีการนำส่งเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ผู้ประกันตนมาตรา 39 ใช้ฐานเงินเดือน 4,800 บาท (สองเงื่อนไข-สิทธิ “บำนาญชราภาพ” ประกันสังคมล่าสุด, 2567)

สำนักงานประกันสังคม จ่าย! เงินบำนาญ ชราภาพ (เป็นรายเดือนตลอดชีวิต)

เงินบำนาญ คือ เงินกรณีชราภาพที่ประกันสังคมจ่ายให้ผู้ประกันตนรายเดือนตลอดชีวิต ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพ **20%** ของค่าจ้างเฉลี่ย **60 เดือนสุดท้าย** และจะบวกเพิ่มอีก **1.5%** ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก **12 เดือน!!**

จ่ายเงินสมทบ 180 เดือน = ได้รับเงินบำนาญชราภาพ **ในอัตราร้อยละ: 20 ของ * ค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย** ที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบ ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

จ่ายเงินสมทบมากกว่า 180 เดือน = ได้รับอัตราเงินบำนาญชราภาพ **เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ: 1.5** ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก 12 เดือน

▶ **ตัวอย่าง** อัตราเงินบำนาญชราภาพคำนวณตามระยะเวลาการนำส่งเงินสมทบ ◀

ระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ (ปี)	เงินบำนาญที่จะได้รับ	
	ร้อยละของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย (%)	จำนวนเงิน (บาท/เดือน)
▶ 15-20 ปี	20.00 - 27.50 %	3,000 - 4,125 ●
▶ 21-25 ปี	29.00 - 35.00 %	4,350 - 5,250 ●
▶ 26-30 ปี	36.50 - 42.50 %	5,475 - 6,375 ●
▶ 31-35 ปี	44.00 - 50.00 %	6,600 - 7,500 ●

เงื่อนไขการรับเงินบำนาญ

- * จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือน หรือ 15 ปีขึ้นไป
- อายุครบ 55 ปี บริบูรณ์ หรือสิ้นสุดการเป็นผู้ประกันตน

ตัวอย่าง

- * การคำนวณจากเงินเดือนเฉลี่ยสูงสุด 15,000 บาท

1506 สายด่วน 24 ชั่วโมง ศูนย์สารนิเทศ ฝ่ายข่าว Information Center

www.sso.go.th @ssothal ssosanpage @ssonews1506

ภาพที่ 5 เงินบำนาญชราภาพ

ที่มา: เงินบำนาญชราภาพ, โดย สำนักงานประกันสังคม สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ssofanpage/posts/ประกันสังคม-แจ้งวิธีคำนวณเงินบำนาญชราภาพ-นายบุญสงค์-ทัฬหายุทธ์-เลขาธิการสำนักงาน/718890667083766/>

ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 40 ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานอาชีพอิสระ ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ประกาศสำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 เรื่องกำหนดอัตราผลประโยชน์ตอบแทนเงินบำเหน็จชราภาพของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ประจำปี 2565 มีสาระสำคัญ คือ เป็นการสมควรกำหนดอัตรา “ผลประโยชน์ตอบแทน” เงินบำเหน็จชราภาพ ประจำปี พ.ศ.2565 ให้แก่ผู้ประกันตนมาตรา 40

ที่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ โดยให้คำนวณจ่ายในอัตราร้อยละ 2.18 ต่อปีของเงินสมทบ และผลประโยชน์ตอบแทนสะสมรวมกัน

โดยผู้ประกันตนตามมาตรา 40 มี 3 ทางเลือกในการจ่ายเงินประกันสังคม คือ

ทางเลือกที่ 1 จ่ายเงินสมทบ 70 บาทต่อเดือน โดยผู้ประกันตนจ่ายสมทบ 70 บาท รัฐจ่ายสมทบ 30 บาท รวมเป็นเงินสมทบ 100 บาท ผู้ประกันตนไม่ได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ

ทางเลือกที่ 2 จ่ายเงินสมทบ 100 บาทต่อเดือน ผู้ประกันตนจ่ายสมทบ 100 บาท รัฐจ่ายสมทบ 50 บาท รวมเป็นเงินสมทบ 150 บาท ผู้ประกันตนได้รับเงินบำเหน็จชราภาพจะได้รับเมื่ออายุครบ 60 ปี และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนเท่านั้น

ทางเลือกที่ 3 จ่ายเงินสมทบ 300 บาทต่อเดือน ผู้ประกันตนจ่ายสมทบ 300 บาท รัฐจ่ายสมทบ 150 บาท รวมเป็นเงินสมทบ 450 บาท ผู้ประกันตนได้รับเงินบำเหน็จชราภาพจะได้รับเมื่ออายุครบ 60 ปี และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนเท่านั้น ("บำนาญชราภาพ" มนุษย์เงินเดือน ประกันสังคมส่งต่อหรือพอแค่นี้, 2567)

4. การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

ตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2559 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานประกันสังคมมีหน้าที่นำเงินกองทุนไปจัดหาผลประโยชน์โดยลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานประกันสังคม, 2559)

4.1 ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของเงินกองทุน ตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2559 ข้อ 6 ได้แก่

6 (ก) (1) เงินฝากหรือบัตรเงินฝากของธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง

6 (ก) (2) เงินฝากหรือบัตรเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือธนาคารที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับนำลงทุน

6 (ก) (3) ตราสารแห่งหนึ่งหรือมากกว่าที่ออกโดยกระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทย

6 (ก) (4) ตราสารแห่งหนึ่งที่รัฐวิสาหกิจไทยเป็นผู้ออก โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้รับรอง ฯลฯ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับนำลงทุน

6 (ก) (5) ตราสารแห่งหนึ่งที่รัฐบาลต่างประเทศ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ฯลฯ โดยตราสารหรือผู้ออกได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับนำลงทุน

6 (ก) (9) ตราสารแห่งหนึ่งที่ธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นฯ หรือนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือต่างประเทศเป็นผู้ออก โดยตราสารหรือผู้ออกได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับนำลงทุน

6 (ก) (11) ตราสารแห่งหนึ่งที่เกิดจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์โดยตราสารหรือผู้ออกได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับนำลงทุน

6 (ก) (12) ตราสารที่มีลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและหุ้นกู้อนุพันธ์ที่กระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ออก

6 (ก) (15) ตราสารอนุพันธ์ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์เฉพาะตามข้อ 6 (ก) (1) - (14) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

6 (ก) (16) หน่วยลงทุนกองทุนรวมตลาดเงิน หรือหน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ตามข้อ 6(ก) (1) - (14)

4.2 ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงไม่เกินร้อยละ 40 ของเงินกองทุน ตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2559 ข้อ 6 ได้แก่

6 (ข) (2) ตราสารแห่งหนึ่งตามข้อ 6 (ก) (4) ที่กระทรวงการคลังมิได้เป็นผู้รับรองฯ โดยตราสารหรือผู้ออกไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับน่าลงทุน

6 (ข) (8) หุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่โอนสิทธิได้ซึ่งออกโดยรัฐวิสาหกิจไทยฯ

6 (ข) (9) ตราสารอนุพันธ์ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์เฉพาะตามข้อ 6 (ข) (1) – (8) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

6 (ข) (10) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ตามข้อ 6(ข) (1) - (8)

6 (ข) (11) หน่วยทรัสต์ของกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Investment Trusts: REITs)

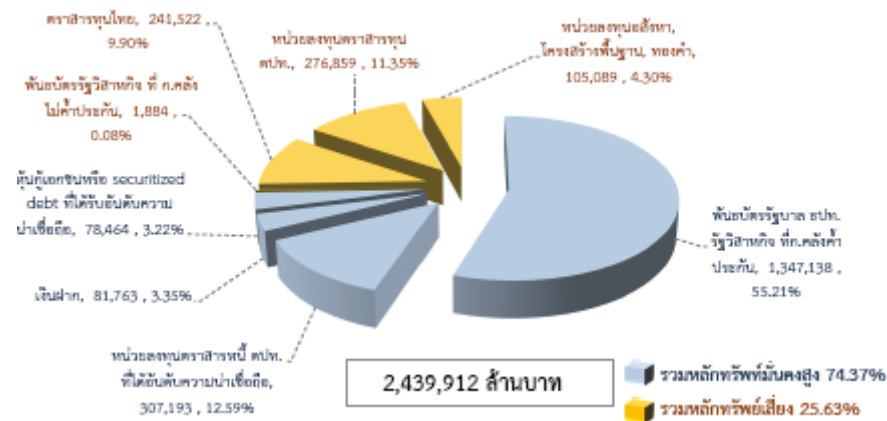
6 (ข) (12) หน่วยลงทุนของกองทุน หรือหน่วยทรัสต์หรือใบทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน

6 (ข) (13) อสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยลงทุนของกองทุนที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลงทุนในอสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยทรัสต์หรือใบทรัสต์ของกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาฯ

6 (ข) (14) สินค้าโภคภัณฑ์หรือหน่วยลงทุนของกองทุนที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์

6 (ข) (18) ธุรกิจให้ยืมและยืมหลักทรัพย์ (สำนักงานประกันสังคม, 2559)

ทั้งนี้ เงินลงทุนของกองทุนประกันสังคม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566 มีมูลค่าทั้งสิ้น 2,439,912 ล้านบาท โดยลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงเพื่อความยั่งยืนของกองทุนในระยะยาว รวมทั้งพิจารณาลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงเพื่อเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน

ภาพที่ 1 เงินลงทุนของกองทุนประกันสังคม

ที่มา: รายงานสถานการณ์บริหารเงินลงทุนกองทุนประกันสังคม ไตรมาสที่ 4 ณ 31 ธันวาคม 2566, โดยสำนักงานประกันสังคม, สืบค้นจาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_Th/08fcd25756a9df0ff71d385e37a9b8b4.pdf

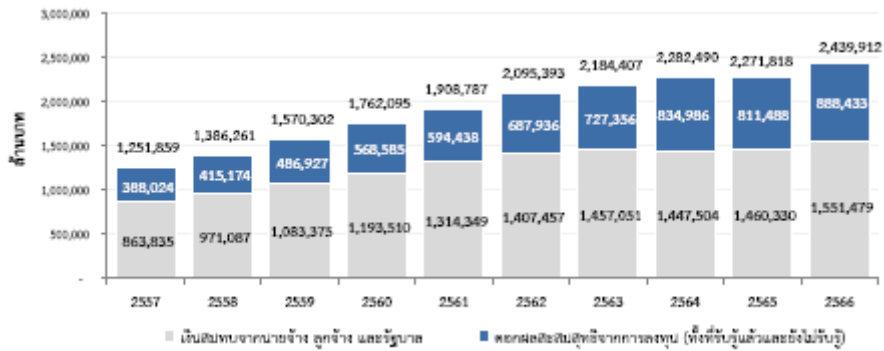
กองทุนมีการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูง จำนวน 1,814,558 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 74.37 และลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยง จำนวน 625,354 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.63 ซึ่งเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2559 ที่กำหนดให้ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงไม่เกินร้อยละ 40 โดยมีการกระจายการลงทุนในประเทศ จำนวน 1,766,643 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.41 และต่างประเทศ จำนวน 673,269 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.59 ซึ่งเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการประกันสังคมเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือสัดส่วนการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ (ฉบับที่ 7) ที่กำหนดให้ลงทุนในต่างประเทศได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 35.30 ของเงินกองทุน

ภาพที่ 2 การกระจายการลงทุน

ที่มา: รายงานสถานการณ์บริหารเงินลงทุนกองทุนประกันสังคม ไตรมาสที่ 4 ณ 31 ธันวาคม 2566, โดย สำนักงานประกันสังคม, สืบค้นจาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_Th/08fcd25756a9df0ff71d385e37a9b8b4.pdf

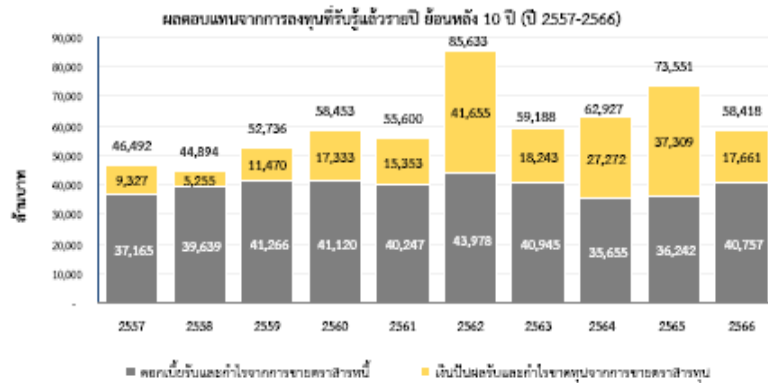
จากการลงทุนจำนวน 888,433 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.41 โดยมีสัดส่วนของเงินสมทบและเงินผลประโยชน์สะสมจากการลงทุนในแต่ละปี ย้อนหลังเป็นเวลา 10 ปี ดังนี้

ภาพที่ 3 เงินสมทบสะสม และผลประโยชน์สะสมจากการลงทุน ย้อนหลัง 10 ปี (ปี 2557-2566)

ที่มา: รายงานสถานการณ์บริหารเงินลงทุนกองทุนประกันสังคม ไตรมาสที่ 4 ณ 31 ธันวาคม 2566, โดย สำนักงานประกันสังคม, สืบค้นจาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_Th/08fcd25756a9df0ff71d385e37a9b8b4.pdf

ในส่วนของผลประโยชน์สะสมจากการลงทุน ประกอบด้วยผลประโยชน์จากการลงทุนที่รับรู้แล้ว และผลประโยชน์จากการลงทุนที่ยังไม่รับรู้ ซึ่งในส่วนของผลประโยชน์จากการลงทุนที่รับรู้แล้ว ประกอบด้วย ดอกเบี้ยรับและกำไรจากการขายตราสารหนี้ และเงินปันผลรับและกำไรจากการขายตราสารทุน โดยแสดงข้อมูลผลประโยชน์จากการลงทุนที่รับรู้แล้วของแต่ละปี ย้อนหลังเป็นเวลา 10 ปี ดังนี้

ภาพที่ 4 ผลตอบแทนจากการลงทุนที่รับรู้แล้วรายปี ย้อนหลัง 10 ปี (ปี 2557-2566)

ที่มา: รายงานสถานการณ์บริหารเงินลงทุนกองทุนประกันสังคม ไตรมาสที่ 4 ณ 31 ธันวาคม 2566, โดยสำนักงานประกันสังคม, สืบค้นจาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_Th/08fcd25756a9df0ff71d385e37a9b8b4.pdf

ในปี พ.ศ. 2566 (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566) กองทุนประกันสังคมมีผลประโยชน์จากการลงทุนที่รับรู้แล้วทั้งสิ้น จำนวน 58,418 ล้านบาท ประกอบด้วย ดอกเบี๋ยรับและกำไรจากการขายตราสารหนี้ จำนวน 40,757 ล้านบาท และเงินปันผลรับและกำไรจากการขายตราสารทุน จำนวน 17,661 ล้านบาท (สำนักงานประกันสังคม, 2566)

5. สถานะกองทุนประกันสังคม

กองทุนประกันสังคม คือ กองทุนที่ให้หลักประกันแก่ผู้ประกันตนที่ได้รับประโยชน์ทดแทน เมื่อต้องประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตาย ซึ่งไม่เนื่องจากการทำงาน รวมทั้ง กรณีคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน

ทั้งนี้ สถานะเงินกองทุนประกันสังคม ณ สิ้นสุดไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2567 มีจำนวน 2,603,245 ล้านบาท ดังนี้

1. เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย จำนวน 136,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.22
2. เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 2 กรณี ได้แก่ สงเคราะห์บุตร และชราภาพ จำนวน 2,270,692 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 87.23
3. เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำนวน 171,129 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.57
4. เงินกองทุนในส่วนของผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 25,425 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.98

โดยที่กองทุนประกันสังคมมีรายรับรวม ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2567 จำนวน 100,862 ล้านบาท ประกอบด้วย 1. เงินสมทบรับ จำนวน 43,886 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.51 ของรายรับทั้งหมด 2. ผลตอบแทนจากการลงทุน จำนวน 54,862 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.39 ของรายรับทั้งหมดและ 3. รายได้อื่น ๆ จำนวน 2,114 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.10 ของรายรับทั้งหมด ในขณะที่รายจ่ายของกองทุนประกันสังคมมีรายจ่ายรวม 49,374 ล้านบาท ประกอบด้วย 1. รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน

จำนวน 28,220 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.16 ของรายจ่ายทั้งหมด 2. ค่าบริหารสำนักงาน จำนวน 1,379 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.79 ของรายจ่ายทั้งหมด และ 3. รายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 19,775 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.05 ของรายจ่ายทั้งหมด

ดังนั้น จากข้อมูลรายรับ รายจ่าย ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2567 พบว่า กองทุนประกันสังคมมีรายรับมากกว่ารายจ่าย จำนวน 51,488 ล้านบาท และเมื่อพิจารณารายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2567 พบว่า กองทุนประกันสังคมยังคงมีรายรับมากกว่ารายจ่าย ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 มีการลดอัตราเงินสมทบลง ส่งผลให้เงินสมทบรับในปี พ.ศ. 2563-2565 ลดลง ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานเนื่องจากการเลิกจ้าง ลาออก และสิ้นสุดสัญญาจ้าง และการเพิ่มประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (สำนักงานประกันสังคม, 2567)

โดยกองทุนประกันสังคมมีแนวโน้มที่จะต้องจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญให้แก่ผู้ประกันตนที่เกษียณอายุ ซึ่งจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต สวนทางกับแนวโน้มจำนวนแรงงานรุ่นใหม่ที่จะส่งเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคมที่ลดลง ซึ่งช่องว่างระหว่างรายรับและรายจ่ายของกองทุนประกันสังคมมาตรา 33 และมาตรา 39 มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก โดยในปี พ.ศ. 2556 สัดส่วนรายจ่ายต่อรายรับอยู่ที่ร้อยละ 34.6 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 73.4 ในปี พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญมาจากการปรับเปลี่ยนการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกันตนในด้านต่าง เช่น การปรับเปลี่ยนเงินสงเคราะห์บุตร จากเดือนละ 600 บาท เป็น 800 บาท รวมถึงจำนวนผู้ประกันตนที่เข้าใหม่สวนทางกันกับจำนวนผู้เกษียณ โดยในปี พ.ศ. 2575 จำนวนผู้ประกันตนที่ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพอาจมีมากถึง 2.3 ล้านคน จากเดิมในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพียง 7.6 แสนคนเท่านั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่กองทุนประกันสังคมจะประสบปัญหาด้านสภาพคล่องและความยั่งยืน อันจะส่งผลต่อเนื่อง ไปยังผลประโยชน์ของผู้ประกันตนในอนาคต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567)

6. บทสรุป

กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ประกันตนหรือลูกจ้างให้ได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อลูกจ้างเข้าเกณฑ์ชราภาพตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการประกันสังคมครอบคลุมถึงลูกจ้างผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ประกันตนมาตรา 39 ซึ่งจะได้รับเงินบำนาญชราภาพ ในกรณีส่งเงินสมทบ 180 เดือนขึ้นไปหรือจะได้รับบำเหน็จชราภาพ ในกรณีส่งเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน เมื่อมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน รวมถึงผู้ประกันตนมาตรา 40 ที่เป็นแรงงานอิสระ จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเมื่ออายุครบ 60 ปี และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

อย่างไรก็ตาม การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของประเทศไทย การศึกษาเกี่ยวกับกองทุนชราภาพในระบบกองทุนประกันสังคมไทย การศึกษาระบบประกันสังคมของประเทศไทย การศึกษาเปรียบเทียบระบบประกันสังคมราชอาณาจักรเดนมาร์ก ราชอาณาจักรเบลเยียม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับประเทศไทย ศึกษากรณีชราภาพ และการศึกษาทางออกของประกันสังคม

เพื่อลูกหลานไทยในอนาคต สรุปลงสาระสำคัญ คือ กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ มีแนวโน้มเผชิญกับความเสี่ยงของความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม อาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลายในอนาคต เนื่องจากสัดส่วนการจ่ายเงินบำนาญชราภาพมากกว่าการเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ซึ่งนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ มีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นความเสี่ยงของกองทุนประกันสังคมที่อาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลาย และเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ แต่จากข้อมูลการลงทุนของกองทุนประกันสังคมในปี พ.ศ. 2566 นั้น สำนักงานประกันสังคมมีการลงทุนดังนี้ 1. ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของเงินกองทุน พบว่า กองทุนมีการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูง จำนวน 1,814,558 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 74.37 และลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยง จำนวน 625,354 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.63 ซึ่งเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ.2559 และ 2. ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงไม่เกินร้อยละ 40 โดยมีการกระจายการลงทุนในประเทศ จำนวน 1,766,643 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.41 และต่างประเทศ จำนวน 673,269 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.59 ซึ่งเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการประกันสังคมเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือสัดส่วนการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ (ฉบับที่ 7) ที่กำหนดให้ลงทุนในต่างประเทศได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 35.30 ของเงินกองทุน

อีกทั้ง ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2567 พบว่า กองทุนประกันสังคมมีรายรับมากกว่ารายจ่าย จำนวน 51,488 ล้านบาท และเมื่อพิจารณารายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2567 พบว่า กองทุนประกันสังคมยังคงมีรายรับมากกว่ารายจ่าย ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 มีมาตรการลดอัตราเงินสมทบลง ส่งผลให้เงินสมทบรับในปี พ.ศ. 2563-2565 ลดลง อันเกิดจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งช่องว่างระหว่างรายรับและรายจ่ายของกองทุนประกันสังคมมาตรา 33 และมาตรา 39 มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก โดยในปี พ.ศ. 2556 สัดส่วนรายจ่ายต่อรายรับอยู่ที่ร้อยละ 34.6 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 73.4 ในปี พ.ศ. 2564 โดยในปี พ.ศ. 2575 จำนวนผู้ประกันตนที่ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพอาจมีมากถึง 2.3 ล้านคน จากเดิมในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพียง 7.6 แสนคนเท่านั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่กองทุนประกันสังคมจะประสบปัญหาด้านสภาพคล่องและความยั่งยืนในอนาคต

แต่จากความกังวลเกี่ยวกับประเด็นความเสี่ยงของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่อาจจะขาดสภาพคล่องหรือล้มละลายนั้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น สำนักงานประกันสังคมจึงมีแนวคิดในการบริหารการลงทุนเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับกองทุนประกันสังคมโดยเฉพาะการลงทุนในกองทุนต่าง ๆ ให้มีผลตอบแทนได้อย่างน้อยร้อยละ 5 ประกอบกับการทำมาตรการอื่น ๆ ได้แก่

1. การขยายเพดานการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน จากเดิมเพดานการจ่ายเงินสมทบจะคิดจากเงินเดือน 15,000 บาท ก็จะต้องขยายเพดานไปที่ 17,500 บาทไปจนถึง 20,000 บาท
2. การขยายอายุเกษียณของผู้ประกันตนจากเดิมที่ 55 ปี ขยับไปที่ 60 ปีไปจนถึง 65 ปี
3. การเพิ่มจำนวนผู้ประกันตนในมาตรา 33 (เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ) ผู้ประกันตนกรณีสมัครใจ มาตรา 39 (เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33) และผู้ประกันตนมาตรา 40 ที่เป็นแรงงานอิสระให้มากที่สุด

ทั้งนี้ การดำเนินการบริหารการลงทุนของสำนักงานงานประกันสังคม ตลอดจนการทำมาตรการในการขยายเขตการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน การขยายอายุเกษียณของผู้ประกันตน และการเพิ่มจำนวนผู้ประกันตน สอดคล้องกับผลการศึกษาทางออกของประกันสังคมเพื่อลูกหลานไทยในอนาคตที่เสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ ดังนี้ 1. ทำการปรับเพดานค่าจ้าง โดยยกเลิกการกำหนดเพดานค่าจ้างสูงสุดและให้มีการปรับเพดานค่าจ้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี 2. ปรับขึ้นอัตราเงินสมทบในกรณีชราภาพ โดยเป็นการปรับแบบขั้นบันได กล่าวคือกำหนดให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 และ 3. ขยายอายุเกษียณที่ 60 ปี

ดังนั้น แนวทางในการสร้างความมั่นคงให้กับกองทุนประกันสังคมที่จะช่วยให้มีเงินจ่ายแก่ผู้ประกันตนในกรณีชราภาพ จึงจำเป็นที่จะต้องขยายเขตการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ขยายอายุเกษียณของผู้ประกันตน และเพิ่มจำนวนผู้ประกันตน เพื่อช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- “กองทุนประกันสังคมเสี่ยงเจ๊ง!? เงินหายจากระบบ 2 แสนล้าน แฉมรัฐยังค้างสมทบอีก 8 หมื่นล้าน”. (13 มีนาคม 2567). **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้น 2 กรกฎาคม 2567 จาก <https://mgronline.com/specialscoop/detail/9670000022599>
- “กองทุนประกันสังคม เสี่ยงล้มละลายในอีก 30ปี จริงหรือไม่? เคลียร์ให้ชัด”. (27 กรกฎาคม 2566). **อมรินทร์ทีวี**. สืบค้น 20 มีนาคม 2567 จาก <https://www.amarintv.com/spotlight/insight/detail/49426>
- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2554). **แนวคิดและเจตนารมณ์ของกฎหมายพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533**. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.law.cmu.ac.th/law2011/journal/e1584089514.pdf>
- เจ็อนไซ-สิทธิประโยชน์ล่าสุด ประกันสังคม ม.33-39-40. (18 มีนาคม 2567). **ไทยพีบีเอส**. สืบค้น 5 เมษายน 2567 จาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/life-21>
- จ่อขยายเขตจ่ายเงินสมทบ ประกันสังคม เป็น 17,500-20,000 เกษียณอายุที่ 65 ปี. (14 มีนาคม 2567). **มติชนออนไลน์**. สืบค้นสืบค้น 29 เมษายน 2567 จาก https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4471052
- ทีดีอาร์ไอเตือน ‘สปส.’ เสี่ยงล้ม เงินไหลออก แนะนำปรับจ่ายบำนาญ. (16 มกราคม 2557). **สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ)**. สืบค้น 5 เมษายน 2567 จาก <https://tdri.or.th/2014/01/bangkokbiz-2014-01-16/>
- "บำนาญชราภาพ" มนุษย์เงินเดือน ประกันสังคมส่งต่อหรือพอแค่นี้”. (18 มกราคม 2567). **ไทยพีบีเอส**. สืบค้น 29 เมษายน 2567 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/336101>
- เพ็ญศรี ไตรรัตน์. (2558). **การศึกษาเปรียบเทียบระบบประกันสังคมเดนมาร์ก เบลเยียม เนเธอร์แลนด์กับไทย ศึกษากรณีชราภาพ**. สืบค้น 17 เมษายน 2567 จาก <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/nbt/nbt7/IS/7042.pdf>
- ภัทษา ดั่งกมล. (2555). **ระบบประกันสังคมของไทย**. สืบค้น 17 เมษายน 2567 จาก https://kb.hsri.or.th/dspace/bitstream/handle/11228/3973/Social_Insurance.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- “ระเบียบสำนักงานประกันสังคมว่าด้วยการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563” (17 มิถุนายน 2563). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 142 ง, น. 1-2
- ศูนย์วิจัยแรงงานแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533**. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <http://nlrc.mol.go.th/research/HDVKZ63/05HDVKZ63.pdf>

- สำนักงานประกันสังคม. (2559). **กรอบการลงทุนของกองทุนประกันสังคม**. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2567 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/b415f2ebaef5ba84a9c4614db233feaa.pdf
- _____. (2562). **คู่มือผู้ประกันตน**. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2566 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/168d83800f111b11586c74980585901b.pdf
- _____. (2566). **คู่มือการบริหารความเสี่ยงสำนักงานประกันสังคม ประจำปี 2566 กองทุนประกันสังคม(ฉบับทบทวน)**. สืบค้น 30 เมษายน 2567 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/04ef769b1b4ec993916190157ae72d5a.pdf
- _____. (2567). **เงินบำนาญชราภาพ**. สืบค้นสืบค้น 29 เมษายน 2567 จาก <https://www.facebook.com/ssofanpage/posts/ประกันสังคม-แจงวิธีคำนวณเงินบำนาญชราภาพ-นายบุญสงค์-ทัพชัยยุทธ์-เลขาธิการสำนักงาน/718890667083766/>
- _____. (2567). **ผลการดำเนินการกองทุนประกันสังคมไตรมาส 1 ปี2567**. สืบค้น 12 มิถุนายน 2567 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/e627ab313ea06e696f2fe0308b88a7e2.pdf
- _____. (2567). **รายงานสถานการณ์บริหารเงินลงทุนกองทุนประกันสังคม ไตรมาสที่ 4 ณ 31 ธันวาคม 2566**. สืบค้น 5 เมษายน 2567 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/08fcd25756a9df0ff71d385e37a9b8b4.pdf
- วีณา ฉายศิลป์รุ่งเรือง. (2541). **เสถียรภาพของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของประเทศไทย**. สืบค้น 5 เมษายน 2567 จาก http://library1.nida.ac.th/nida_jour0/NJv38n2_01.pdf
- อินทัย พุทธารีย์ ญัฐิกานต์ วรสง่าศิลป์ และพรสวรรค์ รักเป็นธรรม. (2564). **ทางออกของประกันสังคมเพื่อลูกหลานไทยในอนาคต**. สืบค้น 19 เมษายน 2567 จาก https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/research/faq/FAQ_191.pdf
- เอี่ยมพร พิชัยสนธิ. (2554). **กองทุนชราภาพในระบบกองทุนประกันสังคมไทย: บทวิเคราะห์ความยั่งยืนและความเป็นธรรมระหว่างรุ่นอายุ**. สืบค้น 20 เมษายน 2567 จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AEJ/article/view/10393/9399>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). **ความยั่งยืนของกองทุนประกันสังคม**. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5493&Filename=socialoutlook_report